

Uncanny

Pintarić, Ana

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Fine Arts / Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/um:nbn:hr:215:984060>

Rights / Prava: [In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-05-18**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Fine Arts in Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu
Akademija likovnih umjetnosti

Završni rad na preddiplomskom studiju slikarstva
Uncanny

Akademska godina 2022./2023.
Mentorica: prof. dr. art. Ksenija Turčić
Studentica: Ana Pintarić (4. god. preddipl. studija Slikarstva)

Zagreb, 2023.

UNCANNY

serija auto-aktova: crtež ugljenom na papiru, 12 radova dimenzija 50x70 cm, te jedan rad 150x200 cm

1. eng. *uncanny* - konfliktan osjećaj istovremene familijarnosti i sablaznog; ono što je jezivo utoliko što je poznato, ujedno strano i nestrano; stoga postaje *nastrano*. To je odstupanje od familijarnog, točnije - familijarnost izmještena iz uobičajenog teritorija. Bizarno i izopaćeno zato što je tek u *neposrednoj blizini* zone stvarnog i uobičajenog. "*Das Unheimliche*" (Freud): nelagodna antropomorfija voštane ili keramičke lutke.
2. Elisabeth Bronfen u knjizi "*Samo preko nje mrtve*: Smrt, ženstvenost i estetika" (sumirajući Freuda) opisuje ishodište *uncanny* osjećaja: "*kompulzija za ponavljanjem, "re-prezentiranjem", dupliciranjem, nadopunjavanjem; u utvrđivanju ili ponovnom utvrđivanju sličnosti te u povratku potisnute familijarnosti*. Prema tome, *uncanny* je prisutan u trenucima neodlučnosti, kada su fiksirani okviri i margine odjednom u pokretu... Kada je nemoguće isčitati je li nešto živo ili mrtvo, stvarno ili izmišljeno, unikatno, originalno ili repeticija, kopija."

Izraz "žensko tijelo" opterećen je nesavladljivom količinom implikacija i konotacija. Žensko tijelo temeljni je motiv tradicije povijesti umjetnosti, istovjetan sa pojmom ljepote. "Ženski akt, više nego ijedna druga tematika konotira "umjetnost". Akt je stoga ikona zapadnjačke kulture i dostignuća zapadnjačke umjetnosti i estetike" (Lynda Nead, *The Female Nude*).

Neprestano zakazujem u pokušaju da uočim živu, direktnu vezu između tog skupa implikacija i konotacija i skupa mesa, masti, kostiju i organa koji me pokreću. Možda živim u tijelu ali zasigurno ne živim u ženskom tijelu. Nitko ne živi u ženskom tijelu jer žensko tijelo nije pogodno za življenje. Žensko tijelo pogodno je za sliku.

Ovdje želim naglasiti razliku između tijela u kojem živi žena i apstraktne ideje ženskog tijela koja je slika. Tijelo koje izlučuje svakakve tvari, umara se, probavljuje hranu i sl., nije žensko tijelo. Michelle Meager u svom eseju *Jenny Saville and a Feminist Aesthetics of Disgust* mapira kako je pojam odvratnog kao tjelesnog instinkta koji je u službi očuvanja tijela od bolesti evoluirao u "tjelesnu naviku koja je u službi očuvanja apstraktog društvenog poretku", referirajući se specifično na uspostavljene konvencije ljepog. Pogled nam zazire od pretilog, mutiliranog, oštećenog, ostarijelog, neskladnog, tijela. Ironično, zazire od tijela koje je "proživljeno". Žensko tijelo nije tijelo u kojem se živi već tijelo u koje se gleda.

Auto-akt je *uncanny*. Valja istaknuti kako sam položaj u kojem se nalazim radeći auto-akt prema promatranju pridonosi izobličenju figure i percepcije iste, a kamoli apstraktni čimbenici poput fragmentiranog stanja suvremenog postmodernog subjekta te nepopustljivog tereta idealne ljepote i ženstvenosti.

Ono što vidim na papiru kada nastojim utvrditi sliku vlastitog tijela jest blisko onome što znam da je žensko tijelo (naučila me povijest umjetnosti i vizualna kultura), ali nije sasvim to;

taman je izvan dohvata domene *ženskog tijela*. Odvijaju se dva primjera “odstupanja od familijarnog”: prvo je odstupanje crteža mog tijela od uspostavljenog pojma o *ženskom tijelu*, a drugo je odstupanje poimanja vlastitog tijela od kompleksnog i živog mehanizma do “mrtvog stanja” slike. I to ne bilo kakve slike, već upravo slike koja kuca na vrata ideje koja se zove *žensko tijelo* ali ne dobiva pristup ulaska.

